

Sygn. akt I CSK 75/07

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 18 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSA Marta Romańska

w sprawie z powództwa I.Z. i M.Z. oraz małoletniego T.Z. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową I.Z. przeciwko Instytutowi Medycyny o odszkodowanie i rentę, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 maja 2007 r., skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Powodowie domagali się zasądzenia od Instytutu Medycyny rent i odszkodowań za szkody poniesione w związku ze śmiercią ich męża i ojca R.Z., która nastąpiła w dniu 24 września 1996 r. na skutek powikłań po wadliwym przygotowaniu go do operacji przez anestezjologa w dniu 18 lipca 1996 r.

Zarządzeniem z dnia 16 kwietnia 2004 r. został wezwany do udziału w sprawie, obok dotychczasowego pozwanego, Skarb Państwa – Dowódca [...] (obecnie Dowódca [...]).

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2005 r. Sąd Okręgowy w W. uwzględnił częściowo roszczenia powodów skierowane przeciwko Instytutowi Medycyny, oddalając ich powództwa w pozostałym zakresie, w tym w całości przeciwko Skarbowi Państwa - Dowódcy [...].

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyli apelacjami powodowie oraz pozwany Instytut Medycyny. Apelacja powodów została odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 września 2006 r., zaś apelacja pozwanego Instytutu oddalona wyrokiem tegoż Sądu z dnia 28 września 2006 r.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku pozwany Instytut Medycyny zarzucił naruszenie art. 64 i 65 § 1 k.p.c., powodujące, stosownie do art. 379 pkt 2 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 1986 r. w sprawie jednostek badawczo – rozwojowych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 27, poz. 132), nieważność postępowania z tej przyczyny, że w dacie zdarzenia będącego podstawą roszczeń powodów Instytut nie miał osobowości prawnej, a tym samym samodzielnej zdolności sądowej i procesowej. Na tej podstawie wnosił o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Instytut Medycyny, jako jednostka badawczo – rozwojowa, podlegał ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo – rozwojowych (t. jed. Dz. U. 2001, nr 33, poz. 388 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”. Jednakże z mocy art. 76 ust. 1 te same ustawy w jej pierwotnym brzmieniu, Rada Ministrów została upoważniona do określenia zakresu stosowania przepisów ustawy do tychże jednostek nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych. Wykonując to upoważnienie ustawowe, Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 10 lipca 1986 r. w sprawie jednostek badawczo – rozwojowych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 27, poz. 132 ze zm.) – dalej jako „rozporządzenie”. Z uzasadnienia skarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny, odwołując się do treści art. 1 ust. 1 pkt 3 ustawy, zgodnie z którym jednostki badawcze posiadają osobowość prawną, przyjął, że Instytut Medycyny nabył na tej podstawie osobowość prawną odrębną od Skarbu Państwa, co uzasadniało uznanie jego legitymacji biernej w procesie i przypisanie mu odpowiedzialności odszkodowawczej wobec powodów. Uszło jednak uwagi tego Sądu, iż powołane rozporządzenie w § 2 ust. 3 wyłączyło stosowanie m. in. art. 1 ust. 3 ustawy do jednostek badawczo – rozwojowych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych, co oznacza, że pogląd Sądu, iż Instytut miał osobowość prawną z mocy tejże ustawy jest nietrafny. Należy zatem przyjąć, że był on jednostką organizacyjną Skarbu Państwa, a odrębną osobowość prawną uzyskał dopiero na skutek zarejestrowania w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 24 listopada 2003 r. (data bezsporna). Z powyższego wynika, że Instytut miał samodzielną zdolność sądową i procesową już w czasie wyrokowania przez Sąd Okręgowy (22 czerwca 2005 r.), a tym bardziej w postępowaniu apelacyjnym. W takim razie nie może być mowy o nieważności postępowania odwoławczego, zrzucanej w skardze kasacyjnej. Wprawdzie nie można wykluczyć, iż mogło dość do nieważności z tej przyczyny w jakimś fragmencie postępowania pierwszoinstancyjnego, ale wobec nie powołania przez skarżącego jako podstawy skargi kasacyjnej art. 386 § 2 k.p.c., tamto ewentualne uchybienie znajduje się poza zakresem kontroli instancji kasacyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 4, poz. 81). Należy bowiem podkreślić, iż, wbrew przekonaniu skarżącego,

dla ważności czy nieważności postępowania nie ma znaczenia moment powstania szkody, a tym samym struktura organizacyjna podmiotu sprzed wniesienia pozwu, lecz prawidłowość określenia oraz reprezentacji stron w samym procesie. W rzeczywistości zatem zasadniczy problem prawny w sprawie sprowadza się do tego, czy Instytut Medycyny ponosi odpowiedzialność wynikającą ze zdarzeń związanych z jego działalnością zaistniałych przed osiągnięciem odrębnej osobowości prawnej. Jest to jednak zagadnienie prawa materialnego, które nie zostało ujęte w podstawie skargi kasacyjnej, wobec czego nie może być przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Dlatego też skarga kasacyjna była nieskuteczna i podlegała oddaleniu (art. 398¹⁴ k.p.c.).